

Dato:15 november 2018

Bekymring angående EFTA-Indonesia frihandelsavtale

Patentbestemmelser i avtalen kan hindre tilgang på medisin for fattige i Indonesia, og øker monopoltid så det tar lenger tid før billigere generiske medisiner blir tilgjengelige både i Indonesia og Norge.

Kjære EFTAs parlamentarikerkomite

Vi i Handelskampanjen, et nettverk av fagforbund, bondeorganisasjoner, miljø- og solidaritetsorganisasjoner, er bekymret for at det er inkludert strengere patentregler (TRIPS+) i EFTA- Indonesia avtalen. Avtalen ble i de store trekk ferdigforhandlet på Bali 29 oktober – 1 november, men det gjenstår noen tema i tillegg til den juridiske gjennomgangen før avtalen signeres.

Vår bekymring er at TRIPS+ bestemmelser er blant de gjenstående temaene.

Det er forespeilet fra Nærings- og fiskeridepartementet at avtalen skal signeres på EFTA-ministermøtet 23 november.

De TRIPS+ bestemmelsene vi er bekymret for er slike som Norge tidligere har sagt nei til å svære med på, mens Sveits presser på. I denne saken har Norge og Indonesia felles defensive interesser. Bestemmelsene det handler om er følgende:

1. *Patent period extension*, som vil utvide patentperioden utover det som er kravet i WTO på 20 år – det betyr monopol, framfor generiske priser over lenger tid.
2. *Patent linkage*, som vil forhindre godkjenning av generiske produkter knyttet til et patentert produkt, selv om det produseres under tvangslisensiering.
3. *Data exclusivity*, som vil utvide monopolretten ved å forby bruken av tilgjengelig testdata for å registrere et konkurrerende produkt. Det betyr at dyre- og menneskeforsøk må gjennomføres på nytt, og vil øke prisen på generiske medisiner.

Regler som vil forsinke eller hindre bruken av kopimedisin vil ha store konsekvenser for fattige i utviklingsland, men også for konkrete utgifter til medisiner i norske helsebudsjett. Videre vil det bety at handlingsrommet Norge har i TRIPS avtalen vil hindres.

I følge Nærings- og fiskeridepartementet inneholder ikke EFTA-Indonesia avtalen bestemmelser på immaterielle rettigheter på medisin som går utover Indonesisk lovverk. Det er verdt å merke seg at «patent linkage» ligger allerede i Indonesisk lovverk og hvis det inkluderes i EFTA avtalen blir dette også gjeldende for Norge.

Vi håper dere kan ta opp denne saken med kolleger i de andre EFTA-landene. Dere er også velkomne til å kontakte oss dersom dere ønsker mer informasjon.

Vennlig hilsen

Syver Zachariassen, leder i Handelskampanjen

Anniken Storbakk, koordinator Handelskampanjen